

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ Α' ΤΕΤΡΑΜΗΝΟΥ 2012 – 2013

ΘΕΜΑ :

ΜΟΥΣΙΚΗ & ΕΦΗΒΕΙΑ

Συντελεστές :

Υπεύθυνος καθηγητής :



ΣΤΟΧΟΙ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Αν και το θέμα ήταν τεράστιο, η ομάδα μας εστίασε σε συγκεκριμένη θεματολογία, όπως :

- Τι προσφέρει η εκμάθηση της μουσικής σε εφήβους ;
- Πώς επηρεάζει η μουσική την ψυχολογική μας διάθεση ;
- Μουσικά reality (γιατί είναι τόσο δημοφιλή ;)
- Μουσική πειρατεία (γιατί μαζί ... τα κατεβάσαμε)
- Η ιστορία των μουσικών οργάνων
- Πόσο καλά γνωρίζουν οι νέοι σήμερα τον ανεξάντλητο θησαυρό της ελληνικής μουσικής (είδη ελληνικής μουσικής όπως το ρεμπέτικο ή την κρητική μουσική & γνωστά τραγούδια με σημαντική ιστορία) ;

ΕΚΜΑΘΗΣΗ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΣΤΗΝ ΕΦΗΒΕΙΑ

Το να μάθουμε να παίζουμε ένα μουσικό όργανο μας προσφέρει πολλά οφέλη, όπως:

- **Μας κάνει πιο έξυπνους** (επιστημονικές έρευνες έδειξαν ότι οι έξυπνοι άνθρωποι δεν είναι απαραίτητα μουσικοί, όμως οι μουσικοί είναι οπωσδήποτε έξυπνοι)
- **Διδάσκει πειθαρχία** (βλέπε Τεό ...)
- **Μειώνει το στρες**
- **Μας δίνει ένα αίσθημα επιτυχίας**
- **Και φυσικά μας διασκεδάζει**

Η ΕΠΙΔΡΑΣΗ ΤΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΣΤΗΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ

- Η δύναμη της μουσικής είναι γνωστή και την έχουμε νιώσει οι περισσότεροι. Η μουσική επηρεάζει την ψυχολογική μας διάθεση, μας χαλαρώνει, μας εμπνέει, μας εκνευρίζει, μας ταξιδεύει, μας θεραπεύει (ακολουθεί χαρακτηριστικό παράδειγμα χαράς ή εκνευρισμού από το άκουσμα ενός μουσικού κομματιού...)
- Η μουσικοθεραπεία είναι μια μορφή ψυχοθεραπείας, η οποία συγκαταλέγεται ανάμεσα στις άλλες μορφές θεραπείας μέσω της τέχνης και απευθύνεται σε ενήλικες, εφήβους και παιδιά. Ενδεικτικές περιπτώσεις στις οποίες χρησιμοποιείται η μουσικοθεραπεία είναι οι συναισθηματικές και αγχώδεις διαταραχές, η κατάθλιψη, οι ψυχοσωματικές διαταραχές, οι αναπτυξιακές διαταραχές (αυτισμός, νοητική υστέρηση κτλ), οι μαθησιακές δυσκολίες, οι νευρολογικές παθήσεις κλ.

ΜΟΥΣΙΚΗ VS ΚΑΤΑΘΛΙΨΗΣ

- Περίπου 121 εκατομμύρια ανθρώπων παγκόσμια πάσχουν από κατάθλιψη. Η πάθηση καταπονεί τους ασθενείς ψυχικά και σωματικά.
- Η κατάθλιψη δημιουργεί αισθήματα χαμηλής αυτοεκτίμησης, λύπης, απελπισίας και ενοχών, διαταραχές στις κοινωνικές αλληλεπιδράσεις, μείωση της ποιότητας ζωής, αϋπνία, διαταραχές της όρεξης και διατροφής, αυξημένη θνητότητα και κίνδυνο αυτοκτονίας. Η πάθηση σχετίζεται με 1 εκατομμύριο θανάτους κάθε χρόνο παγκόσμια.
- Η θεραπεία με τη βοήθεια της μουσικής χρησιμοποιείται από μουσικοθεραπευτές για να βοηθά μερικούς ασθενείς να καταπολεμούν την κατάθλιψη, να βελτιώνονται και να αποκαθιστούν τη διάθεση τους διατηρώντας έτσι μια καλή ψυχική και σωματική υγεία.

ΜΟΥΣΙΚΑ REALITY

Η ΒΙΤΡΙΝΑ



- **ΤΙ ΕΙΝΑΙ:** ΤΗΛΕΟΠΤΙΚΟΙ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΙ ΤΡΑΓΟΥΔΙΟΥ ΠΟΥ ΠΗΓΑΙΝΟΥΝ ΜΙΚΡΟΙ ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΟΙ ΠΡΟΚΕΙΜΕΝΟΥ ΝΑ ΑΝΑΔΕΙΞΟΥΝ ΤΟ ΤΑΛΕΝΤΟ ΤΟΥΣ ΜΕ ΣΤΟΧΟ ΤΗΝ ΑΝΑΔΕΙΞΗ ΤΟΥ ΚΑΛΥΤΕΡΟΥ ΜΟΥΣΙΚΟΥ ΤΑΛΕΝΤΟΥ. ΠΡΙΝ ΞΕΚΙΝΗΣΟΥΝ ΤΑ LIVE ΟΙ ΥΠΟΨΗΦΙΟΙ ΔΙΑΓΩΝΙΖΟΜΕΝΟΙ ΠΕΡΝΑΝΕ ΑΠΌ ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΟΝΤΙΣΙΟΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΙΛΟΓΗ ΤΩΝ ΚΑΛΥΤΕΡΩΝ ΣΤΑ LIVE.
- **ΚΑΤΆ ΤΗΝ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΩΝ LIVE :** ΚΑΤΆ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΑΥΤΗ Ο ΚΆΘΕ ΚΡΙΤΗΣ ΕΠΙΛΕΓΕΙ ΣΤΟΥΣ ΔΙΑΓΩΝΙΖΟΜΕΝΟΥΣ ΤΗΣ ΟΜΑΔΑΣ ΤΟΥ ΟΠΟΙΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΠΙΣΤΕΥΕΙ ΌΤΙ ΤΑΙΡΙΑΖΕΙ ΣΤΟΝ ΚΑΘΕΝΑ ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΙΚΑ ΤΗΣ ΟΜΑΔΑΣ ΤΟΥ ΚΑΙ ΤΟΝ ΚΑΘΟΔΗΓΕΙ ΜΕ ΤΗΝ ΒΟΗΘΕΙΑ ΑΛΛΩΝ ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ(Π.Χ ΧΟΡΕΥΤΕΣ) ΠΟΥ ΤΟΝ ΩΘΟΥΝ ΣΤΗΝ ΚΑΛΥΤΕΡΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ. ΟΙ ΔΙΑΓΩΝΙΖΟΜΕΝΟΙ ΥΠΟΧΡΕΟΥΝΤΑΙ ΝΑ ΕΚΤΕΛΕΣΟΥΝ ΟΣΟ ΚΑΛΥΤΕΡΑ ΜΠΟΡΟΥΝ ΤΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΠΟΥ ΤΟΥΣ ΕΧΟΥΝ ΑΝΑΤΕΘΕΙ ΚΑΙ ΝΑ ΛΑΒΟΥΝ ΟΣΟ ΚΑΛΥΤΕΡΑ ΘΕΤΙΚΑ ΣΧΟΛΙΑ ΜΠΟΡΟΥΝ.. Η ΕΠΙΡΡΟΗ ΠΟΥ ΔΕΧΟΝΤΑΙ ΑΠΌ ΤΑ ΣΧΟΛΙΑ ΤΩΝ ΚΡΙΤΩΝ ΕΙΝΑΙ ΑΡΚΕΤΑ ΜΕΓΑΛΗ... ΕΠΙΠΛΕΟΝ Η ΠΑΡΑΜΟΝΗ ΤΩΝ ΔΙΑΓΩΝΙΖΟΜΕΝΩΝ ΣΤΑ LIVE ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΣΤΗΝ ΚΡΙΣΗ ΤΩΝ ΚΡΙΤΩΝ. ΜΕΓΑΛΗ ΣΗΜΑΣΙΑ ΕΧΕΙ ΚΑΙ Η ΘΕΤΙΚΗ ΨΗΦΟΣ ΤΩΝ ΤΗΛΕΘΕΑΤΩΝ... ΣΕ ΠΟΛΛΑ LIVE ΔΙΝΕΤΑΙ Η ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΑ ΣΤΟΥΣ ΤΗΛΕΘΕΑΤΕΣ ΝΑ ΨΗΦΙΖΟΥΝ ΤΟΝ ΑΓΑΠΗΜΕΝΟ ΤΟΥΣ ΚΑΛΙΤΕΧΝΗ ΜΕΣΩ ΚΙΝΗΤΟΥ,ΔΙΑΔΙΚΤΥΟΥ Κ.Λ.Π. Η ΚΆΘΕ ΨΗΦΟΣ ΘΕΩΡΕΙΤΑΙ ΘΕΤΙΚΗ ΚΑΙ Ο ΔΙΑΓΩΝΙΖΟΜΕΝΟΣ ΜΕ ΤΟΥΣ ΛΙΓΟΤΕΡΟΥΣ ΨΗΦΟΥΣ ΑΠΟΧΩΡΕΙ.
- **Η ΔΗΜΟΤΙΚΟΤΑ ΤΩΝ ΡΙΑΛΙΤΙ** ΑΥΞΑΝΕΤΑΙ ΚΑΘΉ ΟΛΗ ΤΗΝ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΔΙΟΤΙ ΟΛΟ ΚΑΙ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΟΙ ΝΕΟΙ ΕΛΚΥΟΝΤΑΙ ΑΠΌ ΠΟΛΛΟΥΣ ΔΙΑΓΩΝΙΖΟΜΕΝΟΥΣ ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΘΕΩΡΟΥΝ ΕΙΔΩΛΑ ΤΟΥΣ ΦΟΡΩΝΤΑΣ ΜΠΛΟΥΖΑΚΙΑ ΜΕ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ ΤΟΥΣ , ΤΥΠΩΝΟΝΤΑΣ ΑΦΙΣΕΣ ΚΛΠ



ΜΟΥΣΙΚΑ REALITY

ΠΙΣΩ ΑΠΟ ΤΗ ΒΙΤΡΙΝΑ



- **SHOW ME THE MONEY** : ΠΟΛΛΑ ΡΙΑΛΙΤΙ ΓΙΝΟΝΤΑΙ ΜΕ ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΙΚΟ ΣΚΟΠΟ ΤΟ ΚΕΡΔΟΣ ΚΑΙ ΕΙΝΑΙ ΤΑ ΛΕΓΟΜΕΝΑ ΣΤΗΜΕΝΑ ΡΙΑΛΙΤΙ ΠΟΥ ΑΝΑΓΚΑΖΟΥΝ ΑΚΟΜΑ ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΔΙΑΓΩΝΙΖΟΜΕΝΟΥΣ ΝΑ ΥΠΟΓΡΑΦΟΥΝ ΣΥΜΒΟΛΑΙΑ. Ο ΜΟΝΟΣ ΣΤΟΧΟΣ ΤΟΥΣ ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ Η ΑΝΑΔΕΙΞΗ ΤΟΥ ΚΑΛΙΤΕΧΝΗ. ΣΚΟΠΟΣ ΕΙΝΑΙ **Η ΚΕΡΔΟΦΟΡΙΑ** ΠΟΥ ΟΦΕΙΛΕΤΑΙ ΣΤΟΥΣ ΨΗΦΟΥΣ ΑΠΌ ΤΟΥΣ ΤΗΛΕΘΕΑΤΕΣ ΑΛΛΑ ΚΑΙ ΤΑ ΤΗΛΕΟΠΤΙΚΑ ΠΟΣΟΣΤΑ ΠΟΥ ΠΙΑΝΕΙ ΚΆΘΕ LIVE. ΕΠΙΣΗΣ ΤΟΥΣ ΑΝΑΓΚΑΖΟΥΝ ΚΑΙ ΥΠΟΓΡΑΦΟΥΝ ΣΥΜΒΟΛΑΙΑ ΠΟΥ ΛΕΕΙ ΌΤΙ ΜΕΤΑ ΤΟ ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ ΡΙΑΛΙΤΙ Ο ΝΙΚΗΤΗΣ ΕΙΝΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΜΕΝΟΣ ΝΑ ΠΛΗΡΩΝΕΙ ΤΟ 20%-30% ΤΩΝ ΚΕΡΔΩΝ ΤΟΥ ΣΤΗΝ ΔΙΣΚΟΓΡΑΦΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΠΟΥ ΣΥΝΔΕΕΤΑΙ ΜΕ ΤΟ ΚΑΝΑΛΙ.
- **ΣΧΕΣΕΙΣ ΔΙΑΓΩΝΙΖΟΜΕΝΩΝ** : ΜΕΤΑΞΥ ΤΩΝ ΔΙΑΓΩΝΙΖΟΜΕΝΩΝ ΥΠΑΡΧΕΙ ΜΕΓΑΛΟΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΓΙΑ ΤΟ ΠΟΙΟΣ ΕΙΝΑΙ Ο ΚΑΛΥΤΕΡΟΣ ΑΛΛΑ ΚΑΙ ΠΟΙΟΣ ΘΑ ΚΑΤΑΦΕΡΕΙ ΝΑ ΦΤΑΣΕΙ ΜΕΧΡΙ ΤΟ ΤΕΛΟΣ ΚΆΘΕ ΔΙΑΓΩΝΙΖΟΜΕΝΟΣ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙ ΝΑ ΔΕΙΞΕΙ ΤΟΝ ΚΑΛΥΤΕΡΟ ΤΟΥ ΕΑΥΤΟ ΣΕ ΚΆΘΕ LIVE ΠΡΟΚΕΙΜΕΝΟΥ ΝΑ ΚΕΡΔΙΣΕΙ ΤΙΣ ΕΝΤΥΠΩΣΕΙΣ ΤΟΣΟ ΤΩΝ ΚΡΙΤΩΝ ΟΣΟ ΚΑΙ ΤΩΝ ΤΗΛΕΘΕΑΤΩΝ. ΜΕΡΙΚΕΣ ΦΟΡΕΣ ΑΛΛΑ ΣΠΑΝΙΕΣ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ ΕΙΝΑΙ Η ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΜΙΑΣ ΦΙΛΙΑΣ.
- **ΑΝΤΙΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΜΗΝΥΜΑΤΑ** : ΚΑΘΉ ΟΛΗ ΤΗΝ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΟΥ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ ΟΙ ΔΙΑΓΩΝΙΖΟΜΕΝΟΙ ΜΕΝΟΥΝ ΣΤΟ ΙΔΙΟ ΣΠΙΤΙ, ΓΝΩΡΙΖΟΝΤΑΙ ΚΑΛΥΤΕΡΑ ΚΑΙ ΕΡΧΟΝΤΑΙ ΠΙΟ ΚΟΝΤΑ Ο ΕΝΑΣ ΣΤΟΝ ΑΛΛΟΝ. ΣΥΧΝΑ ΥΠΑΡΧΕΙ ΑΓΧΟΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙ ΑΡΚΕΤΑ ΜΕΓΑΛΗ ΕΝΤΑΣΗ ΑΝΑΜΕΣΑ ΣΤΟΥΣ ΔΙΑΓΩΝΙΖΟΜΕΝΟΥΣ. ΠΕΡΝΟΥΝ ΕΤΣΙ ΑΡΝΗΤΙΚΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΜΗΝΥΜΑΤΑ ΤΟΥ ΤΥΠΟΥ «Ο ΘΑΝΑΤΟΣ ΣΟΥ Η ΖΩΗ ΜΟΥ», «Ο ΣΚΟΠΟΣ ΑΓΙΑΖΕΙ ΤΑ ΜΕΣΑ» Κ.Λ.Π.

ΠΕΙΡΑΤΕΙΑ & ΜΟΥΣΙΚΗ



Ο όρος πειρατεία χρησιμοποιείται γενικά για να περιγράψει την ηθελημένη καταπάτηση του Πνευματικού Δικαιώματος σε εμπορική κλίμακα. Σε σχέση με τη μουσική βιομηχανία περιγράφει την παράνομη αντιγραφή και διάθεση μουσικών έργων. Η ουσία είναι μία: η πειρατεία, απλά είναι κλοπή. Οι πειρατές είναι οι εχθροί της δημιουργίας και των δημιουργών.

Τρόποι παράνομου downloading – παράνομης διακίνησης λογισμικού

Υπάρχουν πολλοί τρόποι για να κατεβάσεις ένα αρχείο από το internet...

Όπως :

- Διάφορες παράνομες ιστοσελίδες (pirate bay)
- Προγράμματα όπως (μtorrent)
- Προγράμματα για downloading μέσω youtube (youtube converter, youtube downloader, V downloader)
- Παράνομο εμπόριο ταινιών και μουσικής από άπορους μετανάστες



Πνευματικά δικαιώματα



Πνευματικό δικαίωμα είναι το δικαίωμα που αποκτά κάποιος πάνω σε ένα πρωτότυπο πνευματικό δημιούργημα (π.χ. μουσική, ποίημα, συγγραφικό έργο) είτε αφορά την Τέχνη είτε την επιστήμη.

Πνευματική ιδιοκτησία είναι το σύνολο των εξουσιών που δίνει ο νόμος στον ιδιοκτήτη ενός πνευματικού έργου, να προστατεύσει, να διαχειριστεί και να αμειφθεί ακόμη από τρίτους, όταν αυτοί εκμεταλλεύονται την πνευματική του περιουσία.

Διαφυγόντα κέρδη από την πειρατεία

Τα διαφυγόντα κέρδη από τη διαδικτυακή πειρατεία για τα πνευματικά δικαιώματα των μουσικών δημιουργών, με δεδομένο ότι τα ελάχιστα δικαιώματα ανέρχονται σε 0,07 ευρώ ανά μουσικό έργο, κατά προσέγγιση εικάζεται ότι φτάνουν τα 11.000.000 ευρώ ανά έτος.

Σε κάθε νόμιμο κατέβασμα μουσικού έργου αντιστοιχούν 650 παράνομα (μέσω P2P, forum site κ.λπ.). Δεδομένου ότι το 2008 κατέβηκαν νόμιμα 240.000 μουσικά έργα, τα μουσικά έργα που διακινήθηκαν παράνομα ανέρχονται σε 155.000.000!



Ξέρετε την ACTA ;

- **Τι είναι ;** 22 Ευρωπαϊκές χώρες, μεταξύ των οποίων και η Ελλάδα, υπέγραψαν στο Τόκυο την **ACTA** (Anti-Counterfeiting Trademark Agreement), μια αμφιλεγόμενη διεθνή συνθήκη που στοχεύει στο να προστατεύσει τα πνευματικά δικαιώματα μεταξύ διαφορετικών χωρών. Οι υποστηρικτές της θεωρούν πως αποτελεί ένδειξη αναγνώρισης της σημασίας της πνευματικής ιδιοκτησίας σε μια οικονομία παγκόσμιας ανταγωνιστικότητας. Προστατεύοντας τα προϊόντα αυτά ελπίζουν ότι οι βιομηχανίες θα προστατευθούν και οι εταιρείες θα μπορέσουν να επανακτήσουν τα κέρδη που χάθηκαν εξαιτίας, για παράδειγμα, της κυκλοφορίας κίβδηλων προϊόντων
- **Ποιές κυρώσεις προβλέπει;** Οι κυρώσεις σε περίπτωση που παραβιαστεί η συμφωνία θα περιλαμβάνουν φυλάκιση και μεγάλα πρόστιμα για τις εταιρείες που κατηγορούνται για πειρατεία σε «μαζική κλίμακα», δηλ. οι ιστοχώροι που φιλοξενούν πειρατικό περιεχόμενο αλλά και οι εταιρείες που τους «υποθάλπουν», κάτι που θα μπορούσε να επεκταθεί ώστε να αφορά και τους **ISP** (δηλ. τους παρόχους των συνδέσεων internet), αλλά όχι απαραίτητα και τον κάθε μεμονωμένο χρήστη που κατεβάζει τραγούδια από το σπίτι του.
- **Ποιός την υποστηρίζει;** Η ACTA έχει την υποστήριξη μεγάλων φαρμακευτικών εταιρειών, κινηματογραφικών στούντιο και δισκογραφικών εταιρειών, όπως GlaxoSmithKline, Pfizer, Sanofi-Aventis, Monsanto Company, Time Warner, Sony, Verizon, The Walt Disney Company, Motion Picture Association of America (MPAA), News Corporation και Viacom. Υποστηρίζεται επίσης από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, ενώ, αντίθετα, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο έχει εκφράσει ενστάσεις.

Βασικά επιχειρήματα εναντίον της ACTA

1. Είναι αντιδημοκρατική
2. Θολώνει τα όρια μεταξύ πειρατείας και πλαστογραφίας
3. Επιβάλλει ποινικές κυρώσεις ακόμη και εκεί που ισχύουν ήδη αστικές κυρώσεις
4. Βάζει φραγμούς στην αλλαγή της νομοθεσίας σε εθνικό επίπεδο
5. Επηρεάζει αρνητικά τις αναπτυσσόμενες χώρες

Ως συμπέρασμα:

Η πειρατεία εξακολουθεί να αποτελεί «ένα τεράστιο εμπόδιο» για την αύξηση του όγκου των κερδών της μουσικής βιομηχανίας. «Στον κόσμο, ο ένας στους τέσσερις χρήστες του Ιντερνέτ (28%) χρησιμοποιεί τακτικά τους παράνομους ιστοτόπους», σύμφωνα με την IFPI, η οποία «συστήνει, προκειμένου να επιλυθεί το πρόβλημα αυτό, μία σειρά από μέτρα, που περιλαμβάνουν τη βαθμιαία αντίδραση, φραγμούς στους ιστοτόπους και άλλα».

ΚΡΗΤΙΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ

- Η Κρητική μουσική είναι αμάλγαμα πολλών παραδόσεων. Το νησί της Κρήτης, σταυροδρόμι μεταξύ Ανατολής και Δύσης, επέτρεψε στη μουσική του ν' αγκαλιάσει διάφορα ποικίλα μουσικά ιδιώματα αλλά και να είναι, συνάμα, μοναδική. Δημιουργήθηκε στα προϊστορικά χρόνια κι όπως διατηρήθηκε ή εξελίχθηκε ως τα σήμερα είναι η αρχαιοπρεπέστερη και γνησιότερη ελληνική και ευρωπαϊκή μουσική. Για αυτή μιλούν ο Πλάτωνας στους "Νόμους" και στον "Μίνωα", ο "Ευριπίδης" στους "Κρήτες", ο "Σοφοκλής" στον "Δαίδαλο", ο Ηρόδοτος στην "Ιστορία" του, ο Αριστοτέλης, ο Ισοκράτης, ο Θουκυδίδης, ο Πλούταρχος, ο Διόδωρος Σικελιώτης, ο Στράβων και άλλοι, που όλοι τους θαυμάζουν τον προελληνικό Μινωικό πολιτισμό. Σχεδόν όλοι οι ιστοριολόγοι συμφωνούν λίγο έως πολύ πως ο Πυρρίχιος, ο Ταύρος, ο Ορσίτης, ο Επικρήδιος, ο Γέρανος κι όλοι οι πανάρχαιοι ιεροί και κοσμικοί χοροί είναι κρητικοί ή κρητικής καταγωγής.

- Η μουσική στην Κρήτη αποτελεί ακόμη σήμερα σημαντικό μέρος της ζωής των ανθρώπων που την καλλιεργούν, την ακούν, τη χορεύουν και την τραγουδούν. Μουσική, χορός και τραγούδι στην Κρήτη αποτελούν ενότητα αρμονικά δεμένη με καλό φαΐ, πιεστό, κουβέντες, όλα συνδυασμένα με κέφι σε γλέντια όπου οι Κρητικοί συναντιούνται για να γιορτάσουν (π.χ. σε γάμους, βαφτίσεις, ονομαστικές γιορτές Αγίων, γιορτές κρασιού, επετείους ιστορικών και άλλων γεγονότων, κ.λ.π.) και για να μοιραστούν "καλές" στιγμές με μέλη της κοινότητάς τους. Τα νέα παιδιά εξακολουθούν και σήμερα να χορεύουν τους χορούς της Κρήτης, να τραγουδούν τις μαντινάδες της να δημιουργούν να μαθαίνουν τα μουσικά όργανα γεγονός που οφείλεται κυρίως στη δύναμη της ψυχής, το μεράκι και την ιδιοσυγκρασία των Κρητικών.

ΚΡΗΤΙΚΟΙ ΧΟΡΟΙ

ΣΟΥΣΤΑ

- Η Σούστα είναι ο αντικριστός χορός της Κρήτης που έχει πάρει πολλά στοιχεία από τον αρχαίο πυρρίχιο. Ο ιδιαίτερος τρόπος που χορεύεται το καταμαρτυρεί. Ο χορός χορεύεται από άνδρες και γυναίκες, εναλλάξ πιασμένοι από τις παλάμες όλοι μαζί σχηματίζουν στην αρχή ένα ημικόκλιο χορεύοντας, στη συνέχεια χωρίζουν και στέκονται ο ένας απέναντι στον άλλο σχηματίζοντας δυο ομάδες, ανδρών και γυναικών. Σε όλη τη διάρκεια του χορού ανάμεσα στο ζευγάρι αναπτύσσεται μια ιστορία, ο άνδρας με καλέσματα και αγκαλιάσματα, με στριφογυρίσματα και πηδήματα προσκαλεί τη γυναίκα, την πλησιάζει ερωτικά. Η γυναίκα με τη σειρά της με τσακίσματα και πλησιάσματα με στροφές και απομακρύσματα αντιστέκεται στο ερωτικό κάλεσμα. Με τις κινήσεις των χεριών και του κεφαλιού αναπτύσσεται σιγά σιγά στο ζευγάρι μια συζήτηση. Ώσπου στο τέλος επέρχεται η ένωση.
- Το σημερινό όνομα του το πήρε κατά την εποχή της ενετοκρατία από την ιταλική λέξη susta που σημαίνει έλασμα (ελατήριο) μια και το σώμα κατά τη διάρκεια του χορού το θυμίζει. Παλιότερα ο χορός έδινε τη δυνατότητα σε έναν άντρα ερωτευμένο να εκδηλώσει τα συναισθήματα του σε μια γυναίκα.

ΚΑΣΤΡΙΝΟΣ ΧΟΡΟΣ (ΜΑΛΕΒΙΖΙΩΤΗΣ)



- Ο Μαλεβιζιώτης ή Καστρινός πηδηχτός είναι ένας χορός αλματώδης ο οποίος ολοκληρώνεται σε δεκαέξι βήματα, (οκτώ μπροστά και οκτώ πίσω). Ο χορός αυτός είναι ενθουσιώδης και δυναμικός. Χορεύεται κυκλικά με τα χέρια πιασμένα από τις παλάμες στο ύψος των ώμων και τους αγκώνες λυγισμένους. Εξελίσσεται με λεβεντιά και ενθουσιασμό και αφήνει τον χορευτή ή τη χορεύτρια που σέρνει το χορό να αυτοσχεδιάσει χωρίς να την περιορίζει ιδιαίτερα ο σκοπός. Οι αρχαίοι έλληνες πίστευαν ότι ο χορός αποτελεί θεία έμπνευση, μια θεϊκή δημιουργία που αποκαλυπτόταν σε εκλεκτούς που αυτοί με τη σειρά τους τους μάθαιναν στους συνάνθρωπους τους. Ο χορός πρωτοεμφανίστηκε στην επαρχία Μαλεβυζίου γι' αυτό και ονομάζεται μαλεβιζιώτης ή Καστρινός γιατί πρωτοχορεύτηκε στο Ηράκλειο ή Κάστρο. Στα Χανιά ο χορός λέγεται Καστρινή Σούστα. Σύγχρονοι μελετητές μας λένε ότι ο αλματώδης και θορυβώδης χορός δεν είναι αναγκάστια πολεμικός, αλλά έχει δυο εκδοχές. Είτε είναι τελετουργικός όπου με τις αλματώδεις κινήσεις επιδιώκουν να αυξήσουν την παραγωγή και την γονιμότητα των σπαρτών πράγμα που υποστηρίζει και η μαγεία, είτε εξαγνιστικός αφού με τις θορυβώδεις μελωδίες έδιωχναν μακριά τα κακά πνεύματα.

ΠΕΝΤΟΖΑΛΗΣ

- Το Πεντοζάλη είναι και αυτό ένα ιδιαίτερα ενθουσιώδης και αλματώδης χορός τα βασικά του βήματα είναι πέντε όπως το μαρτυράει άλλωστε και το όνομά του και βασίζεται σε ρυθμό με οκτώ μουσικά μέτρα . Χορεύεται από άνδρες και γυναίκες με τα χέρια πιασμένα από τους ώμους σε κύκλο.
Το πεντοζάλη είναι ίσως ο πιο γνωστός αλλά και ιστορικός χορός της Κρήτης. Λέγεται ότι κατά τη διάρκεια του Τουρκικού ζυγού η Κρήτη και γενικότερα η Ελλάδα υπό την ανάγκη σύμμαχων συνεργαζόταν με τη Ρωσία. Ύστερα λοιπόν από συνεννοήσεις η Αικατερίνη αποφάσισε να στείλει στρατό στην Ελλάδα ώστε να βοηθήσει στο ξεσηκωμό, αφού η απελευθέρωση της Ελλάδος και ο καταποντισμός της Οθωμανικής Αυτοκρατορία εξυπηρετούσε και τα δικά της σχέδια για εξάπλωση της αυτοκρατορίας της. Αυτό έγινε γρήγορα γνωστό στην Ελλάδα μέσω του Παπαζώλη που σε ένα του ταξίδι ξεσήκωσε τους Έλληνες. Για το ξεσηκωμό άκουσε όμως και ο Ιωάννης Βλάχος ή Δασκαλογιάννης από την Κρήτη που με τα καράβια του σαν έμπορος ταξίδευε συχνά στη Ρωσία. Ο Δασκαλογιάννης μορφωμένος και ευγενικός, θαρραλέος και με ισχύ στη Κρήτη αφού για τα προσόντα του οι Κρήτες του είχαν δώσει την προσφώνηση Δάσκαλος εξού και Δασκαλογιάννης και τον είχαν παραδεχθεί ως αρχηγό, ήρθε πρώτος σε επαφή με τους αυλικούς της Αικατερίνης και συνεννοήθηκε για την επικείμενη βοήθεια της Ρωσίας. Έτσι φτάνοντας στην Κρήτη σε συνεννόηση με του υπαρχηγούς του ετοίμαζε την δική του επανάσταση στην Κρήτη, υπολογίζοντας στη βοήθεια της Ρωσίας.
Κατά την παράδοση αποφάσισαν να κάμουν και ένα καινούργιο πολεμικό χορό που να συμβολίζει το πέμπτο "ζάλο" την πέμπτη δηλαδή εξέγερση κατά σειρά κατά των Τούρκων. Διέμηνυσε λοιπόν στον οργανοπαίκτη Κιώρο από την Ανώπολη Σφακιών να του συνθέσει ένα πολεμικό χορό με πέντε ζάλα (βήματα), και δώδεκα γυρίσματα όσοι και οι αρχηγοί που έπαιρναν μέρος στο ξεσηκωμό. Ο χορός χορεύτηκε με τους στρατιώτες πιασμένους από τους ώμους για να συμβολίζει έτσι την αλληλοστήριξη των πολεμιστών. Η εξέγερση όμως αυτή κατεπνίγη και ο Δασκαλογιάννης όπως και οι καπεταναίοι του σκοτώθηκαν έμεινε όμως ο χορός να θυμίζει τον ξεσηκωμό και κατ' επέκταση το Δασκαλογιάννη.

Στο Πεντοζάλη ο πρώτος σε απόλυτη συνεννόηση με του υπόλοιπους χορευτές έχει περιορισμό αυτοσχεδιασμού, τα βήματα του είναι τελετουργικά και μετρημένα. Η γυναίκα συχνά δεν πιάνει μπροστά στο Πεντοζάλη.

ΣΙΓΑΝΟΣ

- Ο Σιγανός είναι αργός περπατητός χορός ο οποίος χορεύεται με τα χέρια πιασμένα από τους ώμους, ολοκληρώνεται με έξι ή οκτώ βήματα, με οκτώ βήματα χορεύεται στο Μυλοπόταμο, ενώ με έξι χορεύεται στο Ηράκλειο. Όταν χορεύεται με έξι βήματα δεν ολοκληρώνει τη μελωδία γιατί τα βασικά του μέτρα είναι οκτώ, είναι όμως πιο εύκολος. Επειδή στο Σιγανό ο κύκλος των χορευτών όταν είναι πολλοί κουλουριάζει με τη μορφή ελικοειδούς πολλοί λένε ότι αναπαριστά την έξοδο του Θησέα από το Λαβύρινθο. Ο Σιγανός λέγεται ότι είναι ο χορός της νύφης, γιατί χορεύεται στους γάμους με το γαμπρό μπροστά και τη νύφη δίπλα. Λέγεται ότι κατά την Τουρκοκρατία, οι αγάδες συνήθιζαν να καλούν τους Κρητικούς στους οντάδες του και ρίχνοντας στο πάτωμα ρόβι για να γλιστρούν έβαζαν τις γυναίκες και τις κόρες τους να χορεύουν για να πέφτουν κάτω να σηκώνονται τα φουστάνια του και να κάνουν χάζι. Έτσι οι Κρητικοί μην μπορώντας να κάνουν άλλο τίποτα παρακάλεσαν τους οργανοπαίχτες που ήταν συνήθως Χριστιανοί να φτιάξουν μια μελωδία για ένα χορό απεργάτητο με γερό κράτημα ώστε να μην χάνουν εύκολα οι γυναίκες την ισορροπία τους και να μην πέφτουν. Έτσι έγινε η σύνθεση του Σιγανού. Σήμερα ο σκοπός του Σιγανού συνοδεύεται πολύ συχνά από σειρά μαντινάδων περιπαιχτικές, ερωτικές, καημού και πόνου.

ΣΥΡΤΟΣ

- Ο συρτός ή σερτός είναι ένας αργός χορός που χορεύεται σε ρυθμός που βασίζεται σε μέτρο 2/4 (4 γυρίσματα από 2 φορές) και συνοδεύεται από λύρα ή βιολί, λαούτο, μαντολίνο ή ασκομαντούρα. **Ονομάζεται συρτός ή σερτός γιατί τα πόδια του χορευτή σέρνονται στο έδαφος χωρίς να χάνουν την επαφή τους με τη γη.** Ολοκληρώνεται με έντεκα βήματα ή δώδεκα βήματα.
- Οι χορευτές σχηματίζουν ένα κύκλο ο οποίος κλείνει και ανοίγει προς τα μέσα. Ο κύκλος οδηγείται από τον πρώτο (το χορευτή που κρατάει μπροστά) ο οποίος έχει τη δυνατότητα να αυτοσχεδιάζει κάνοντας μικρές παραλλαγές στους βηματισμούς σχηματίζοντας τις φιγούρες ή ταλίμια, μικρούς πολύπλοκους και ενίοτε πηδηχτούς βηματισμούς χωρίς όμως ενθουσιασμό και μεγάλα άλματα, έχοντας τη δυνατότητα να αποσπάται από τον κύκλο εκτελώντας στροφές και πάσα. Αφού τελειώσει πιάνει τελευταίος και ο δεύτερος γίνεται πρώτος κάνοντας και αυτός τις δικά του αυτοσχέδια ταλίμια. Αυτό γίνεται μέχρι να χορέψουν όλοι μπροστά. Αυτό έχει ιδιαίτερα αλληγορική σημασία γιατί αναπαριστά τον Αρχηγό με τον υπαρχηγό που μαζί σέρνουν τους άντρες στον πόλεμο και όταν ο αρχηγός σκοτωθεί παίρνει τη θέση του ο υπαρχηγός. Η γυναίκα στην Κρήτη πιάνει πολλές φορές μπροστά στο συρτό, εκείνη σε αντίθεση με τον άντρα δίνει μεγάλη σημασία στη χορευτική έκφραση παρά στη δεξιοτεχνία, δεν εκτελεί άλματα και πηδήματα αλλά μικρούς σεμνούς βηματισμούς με αρμονία στην κίνηση του σώματος και των ποδιών. Κάνει στροφές και πάσα που μας παραπέμπουν πολύ συχνά στις τοιχογραφίες της Κνωσού που αναπαριστά τις γαλάζιες κύριες με τις φουντωτές φούστες σε όλη τους την έξαρση
Ιστορικά στοιχεία : λίγες μέρες πριν την άλωση της Κωνσταντινούπολης, ξεκίνησαν περίπου χίλιοι Κρήτες εθελοντές να πολεμήσουν στην Πόλη. Όταν η Πόλη έπεσε, οι 150 περίπου Κρήτες που είχαν απομείνει συνέχισαν να πολεμούν. Ο πασάς θέλοντας να παραδειγματίσει τους Τούρκους στρατιώτες αποφάσισε να τους αφήσει να φύγουν με ένα από τα πλοία τους ένοπλοι και με τα λάβαρα τους, τιμώντας την αυτοθυσία τους. Κατά την παράδοση οι Κρήτες κατά τις λίγες στιγμές ανάπαυλας από τον πόλεμο συνήθιζαν να τραγουδούν τραγούδια που προέτρεπαν σε ηρωισμό και αυτοθυσία. Μετά από χρόνια σε ένα γάμο καπεταναίων οι οπλαρχηγοί διέταξαν τον οργανοπαίκτη του γάμου να παίξει αυτούς τους τιμημένους σκοπούς και υπό τη συναισθηματική φόρτιση των αναμνήσεων τους χόρεψαν τον τελετουργικό αρχαίο χορό με παραλλαγές. Έτσι προέκυψε ο σημερινός συρτός με τα έντεκα βήματα. Κατά τους οργανοπαίχτες και τους χορευτές της εποχής εκείνης ο χορός άρχισε να διαδίδεται σε όλη την Κρήτη κατά τη δεκαετία του 20 περίπου, με μερικές παραλλαγές όσον αφορά τους βηματισμούς και τη μελωδία. Η έκφραση του από επαναστατική στα δυτικά γίνεται πιο λυρική όσο προχωράμε στα ανατολικά. Έτσι αλλιώς χορεύεται ο συρτός στη Κίσαμο, αλλιώς στο Μυλοπόταμο αλλιώς στο Ηράκλειο και αλλιώς στη Σητεία.

Η ΚΡΗΤΙΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ ΣΤΗ ΜΥΘΟΛΟΓΙΑ

- Στην Κρήτη τοποθετεί η ελληνική μυθολογία τη γέννηση της μουσικής και του χορού, συνυφαίνοντάς τη με τη γέννηση του Δία. Είναι γνωστός ο μύθος για τα όπλα που χτυπούσαν οι Κουρήτες χορεύοντας για να καλύψουν τα κλάματα του νεογέννητου Δία και να τον προστατεύσουν απ τον Κρόνο που έτρωγε τα παιδιά του.
- Κι ο Θησέας όμως φεύγοντας από την Κρήτη και φτάνοντας στην Δήλο, χόρεψε μαζί με τους συντρόφους του ένα χορό με ένα ιδιαίτερο ρυθμό, που αντέγραφε με τα χορευτικά του βήματα τις ελικοειδείς στροφές και τα γυρίσματα του Λαβύρινθου. Αυτός ο τύπος χορού λέγεται **γέρανος** και συναντάται ακόμη και σήμερα σε πολλά ελληνικά νησιά.
- Συνεχίζοντας να ξεφυλίζουμε τις σελίδες της μυθολογίας βρίσκουμε την ιστορία του Θαλήτα (7ος αι π.Χ.) απ την Γόρτυνα να σώζει χάρη στη μουσική του την Σπάρτη από λοιμό και να επηρεάζει τη μουσική παιδεία της ηπειρωτικής Ελλάδας με στοιχεία από την ήδη πλούσια κρητική μουσική και χορευτική παράδοση που είχε δημιουργηθεί απ την Μινωική εποχή.
- Δείγμα εκείνης της εποχής είναι και η σαρκοφάγος της Αγίας Τριάδας, με την παλιότερη απεικόνιση επτάχορδης λύρας που μαζί με διπλό αυλό συνοδεύει τελεστική πομπή. Εξίσου όμως σπουδαίο είναι και το περίφημο αγγείο της συγκομιδής με παράσταση ομάδας θεριστών που χορεύουν και τραγουδούν, ενώ ένας απ αυτούς κρατάει το ρυθμό με το σείστρο.
- Ακόμα και η περίφημη ασπίδα του Αχιλλέα σύμφωνα με τον Ομηρο ήταν διακοσμημένη με γλέντι απ το παλάτι της Κνωσού. Εκτός όμως απ τα γλέντια η Κρήτη εκείνης της εποχής χόρευε ένοπλους χορούς με πολεμικό χαρακτήρα όπως ο περίφημος πυρρίχιος αλλά και επικήδειους χορούς.



ΕΠΙΡΡΟΕΣ ΑΠΟ ΔΥΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΤΟΛΗ

- Από τον 13ο μ.Χ. αιώνα πρωτοεκδηλώθηκαν οι επιδράσεις της Δύσης. Οι Φράγκοι, οι Γενοβέζοι και οι Βενετσιάνοι καταλαμβάνοντας όλο σχεδόν το Αιγαίο μετά τις Σταυροφορίες έφεραν μαζί τους ανάμεσα στ' άλλα και μελωδίες, μουσικές και ποιητικές φόρμες όπως η ρίμα, χορούς όπως ο μπάλος και μουσικά όργανα όπως το βιολί που θα παίξει κι αυτό σημαντικό ρόλο στην Κρητική μουσική.
- Ιδιαίτερη σημασία έχει η επικράτηση της ρίμας με την μορφή ομοιοκατάληκτων δίστιχων που πρωτοεμφανίστηκαν στα τέλη του 14ου αι μ.Χ. στην έντεχνη ποίηση της Κρήτης. Το διψασμένο κρητικό σφουγγάρι αφομοιώνει αυτό το ξένο δάνειο της ρίμας και δημιουργικά το συνδυάζει με τον ιαμβικό δεκαπεντασύλλαβο ελληνικό στίχο που υπήρχε ήδη απ τον Αριστοφάνη. Ο δημιουργικός αυτός συνδυασμός ονομάζεται μαντινάδα. Δίστιχα που ευνοούν ιδιαίτερα τον μουσικό και ποιητικό αυτοσχεδιασμό για τον οποίο όλοι ξέρουμε την αγάπη των Κρητικών.
- Το 1669 η Κρήτη κατακτάται από τους Τούρκους. Από εδώ και πέρα ο Οθωμανικός αυταρχισμός κυβερνά. Παρ' όλα αυτά οι Κρήτες δεν σταματούν να τραγουδούν τις λιγοστές χαρές και τις περίσσιες λύπες.

Η ΚΡΗΤΙΚΗ ΛΥΡΑ



Η παρουσία απ' τον 17ο αιώνα της λύρας, του κύριου μουσικού οργάνου της κρητικής πιο έντονη μέχρι τα τέλη του 18ου αιώνα που η παρουσία της αρχίζει να εδραιώνεται.

Η λύρα δεν είχε τη σημερινή της μορφή από τότε. Αρχικά έκανε την εμφάνισή της σαν λύρα η αχλαδόσχημη και αυτή σε δύο τύπους:

- **Το λυράκι** με οξύ ήχο και **η βροντόλυρα** με έντονο μπάσο ήχο. Πολύ σημαντική είναι και η ύπαρξη πάνω στο δοξάρι της, **των γερακοκούδων** (κουδουνάκια που κρέμαγαν στα κυνηγετικά γεράκια στο Βυζάντιο). Οι λυράρηδες της εποχής χάρη σ αυτά κρατούσαν τον ρυθμό αφού δεν είχε εμφανιστεί ακόμα κάποιο όργανο σαν συνοδευτικό της λύρας με αυτό το ρόλο. Η επιρροή του βιολιού έδωσε αρκετά αργότερα (γύρω στο 1920) ένα άλλο είδος λύρας **την βιολόλυρα**, που χρησιμοποιήθηκε περισσότερο στην Δυτική και Ανατολική Κρήτη μέχρι την δεκαετία του '40.
- Η σημερινή λύρα είναι ένας ενδιάμεσος τύπος μεταξύ λυρακιού και βροντόλυρας. Πρωτοκατασκευάστηκε την δεκαετία του '40 από ένα παλιό λυράρη και οργανοποιό **το Μανώλη Σταγάκη** και επικράτησε στα μουσικά πράγματα του τόπου μετά το 1950. Αυτή η σύγχρονη μορφή της δεν συνοδεύεται απ τα γερακοκούδωνα του δοξαριού καθώς πολύ πιο πριν, τον ρυθμό ανέλαβε να κρατάει το μπουλγαρί (μετά το 1915 και την έλευση των Μικρασιατών) και λίγο αργότερα στην δεκαετία του 1920 το λαούτο. Αυτό το αγαπημένο όργανο υπήρχε στην Κρήτη απ τα χρόνια του Βιντσέντζου Κορνάρου στην αναγεννησιακή του μορφή. Μετά από τις τροποποιήσεις που του έγιναν με τα χρόνια, το λαούτο άρχισε να λειτουργεί και σαν μπάσο συνοδευτικό όργανο (1920) αλλά στις ημέρες μας μπορεί κανείς ν ακούσει τις γλυκύτερες κρητικές μελωδίες από ένα σόλο λαούτο ενώ το μπουλγαρί έχει σχεδόν εκλείψει.

ΠΡΩΤΟΜΑΣΤΟΡΕΣ ΤΗΣ ΚΡΗΤΙΚΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ

- Σαν ένα απλό φόρο τιμής αξίζει να παρουσιάσουμε έστω και επιγραμματικά ορισμένους από αυτούς που συνέβαλλαν τα μέγιστα στην διαμόρφωση του χαρακτήρα της Κρητικής μουσικής.
- **Στέλιος Φουσταλιεράκης ή Φουσταλιέρης**
- **Ανδρέας Ροδινός.**
- **Μανόλης Πασπαράκης ή Στραβός**
- **Γιάννης Μπερνιδάκης ή Μπαξεβάνης**
- **Γιώργης Σαριδάκης ή Μαύρος**
- **Κώστας Μουντάκης.**
- **Θανάσης Σκορδαλός**
- **Κώστας Μουντάκης.**
- **Θανάσης Σκορδαλός**
- Όντας θρυλικές μορφές επηρέασαν τις κατοπινές γενιές και μετέτρεψαν τα αιωνόβια παραδοσιακά ακούσματα σε σύγχρονη μουσική σκηνή, η οποία ακόμα και στις μέρες μας βρίσκεται σε οργανισμό, σε αντίθεση με τις άλλες δημοτικές μουσικές της υπόλοιπης Ελλάδας που έχουν μείνει στάσιμες. Η αλυσίδα όμως δεν κόπηκε μετά απ αυτούς. Τη σκυτάλη παρέλαβαν άξιοι συνεχιστές που παίρνοντας τις δημιουργίες των παλαιότερων προχώρησαν και αυτοί με την σειρά τους ακόμα πιο μπροστά.

Ιστορία του ρεμπέτικου και χαρακτηριστικά του

Ρεμπέτικη μουσική ή **Ρεμπέτικο** ονομάζεται το ελληνικό αστικό λαϊκό τραγούδι που εμφανίστηκε στα τέλη του 19ου αιώνα . Εξελίχθηκε κυρίως στα λιμάνια ελληνικών πόλεων όπου ζούσε η εργατική τάξη (τον Πειραιά, τη Θεσσαλονίκη, τον Βόλο) και στη συνέχεια πέρασε και σε άλλα αστικά κέντρα. Το ρεμπέτικο τραγούδι χωρίζεται σε 3 περιόδους

- 1922-1932 κυριαρχεί το Σμυρναίικο και ανατολίτικο στυλ στο ρεμπέτικο τραγούδι. Η καταστροφή της Σμύρνης και η προσφυγιά από την Μικρά Ασία εμπλουτίζουν το Ελληνικό τραγούδι με αμανέδες, ταξίμια, Σμυρνιές τραγουδίστριες και ανατολίτικα όργανα (σάζι, σαντούρι, ούτι, κανονάκι).
- 1932-1942 έχουμε την αυθεντικότερη έκφραση του ρεμπέτικου τραγουδιού από τους μάγκες των μεγάλων αστικών κέντρων και την αντικατάσταση των ανατολίτικων οργάνων με μπουζούκι, μπαγλαμά και κιθάρα. Την εποχή αυτή (30-40) η ρεμπέτικη μουσική αποτελεί τρόπο ζωής για τους ανθρώπους του περιθωρίου, της φτώχειας , τους αδικημένους από την κοινωνία, τους ναρκομανείς, τους φυλακισμένους.
- 1942-1952 Στην τρίτη δεκαετία αλλάζει το στυλ των τραγουδιών και κάνουν την εμφάνισή τους οι μουσικές ιδιοφυίες της εποχής (Τσιτσάνης, Χιώτης, Μητσάκης και άλλοι). Η μουσική γίνεται περισσότερο πολύπλοκη και δυσκολόπαιχτη. Είναι μια δύσκολη εποχή για τον Ελληνικό λαό.

ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΡΕΜΠΕΤΙΚΟΥ

- ήταν στροφικά τραγούδια χωρίς επωδό (ρεφρέν)
- κυριαρχούσε το άρωμα της Ανατολής
- ρυθμός >χασάπικος ή ζειμπέκικος
- μελωδία άλλοτε απλή, άλλοτε πιο σύνθετη, πάντα όμως άμεση
- στίχος ερωτικός, τολμηρός και επίκαιρος, διέθετε περιγραφική ακρίβεια και ήταν σαφώς επηρεασμένος από τους στίχους των δημοτικών τραγουδιών
- ομοιοκαταληξίες, δεκαπεντασύλλαβος
- θεματολογία με αναφορές σε ναρκωτικά, εγκλήματα, φυλακές

Ακμή του ρεμπέτικου

Τα ρεμπέτικα έφτασαν στην ακμή τους στο χρονικό διάστημα ανάμεσα στους δύο παγκόσμιους πολέμους. Η απήχηση των ρεμπέτικων στη λαϊκή μάζα ερχόταν σε αντίθεση με τους εκπροσώπους των ηθικών και πνευματικών αρχών, και η μουσική αυτή λογοκρίθηκε αυστηρά στα 1930. Η λογοκρισία όμως δεν σκότωσε τα ρεμπέτικα. Κάθε άλλο. Αμέσως μετά το Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο γνώρισαν τεράστια άνθηση στην Ελλάδα, η οποία διήρκεσε μέχρι τα μέσα του 1950. Μια άνθηση που κατά ένα μέρος ίσως εξηγείται από τα βάσανα και τις κοινωνικές αναταραχές που προκάλεσε ο πόλεμος, και κατά ένα άλλο από τις οικονομικές πιέσεις που συνέβαλαν στη δημιουργία μεγάλων αστικών κέντρων, όπως η Αθήνα και η Θεσσαλονίκη.

Ρεμπέτικα τραγούδια

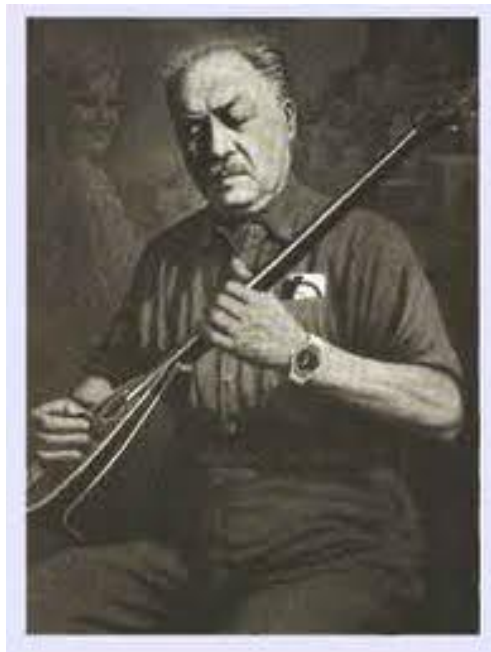
Τραγούδια	Όργανα
<ol style="list-style-type: none">1. Για τα μάτια που αγαπώ2. Φραγκοσυριανή3. Συννεφιασμένη Κυριακή4. Όμορφη Θεσσαλονίκη5. Τα λερωμένα τα άπλυτα6. Χωρίσαμε ένα δειλινό7. Το βαπόρι από την Περσία8. Καίγομαι καίγομαι	 

Εκπρόσωποι του ρεμπέτικου τραγουδιού

Βασίλης Τσιτσάνης



Μάρκος Βαμβακάρης



Μανώλης Χιώτης



Εκπρόσωποι του ρεμπέτικου τραγουδιού

Δημήτρης Γκόγκος



Βαγγέλης Παπάζογλου



Απόστολος Χατζηχρήστου



ΣΥΝΤΟΜΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΩΝ ΜΟΥΣΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ

Σήμερα τα όργανα διακρίνονται σε:

- Α) **Έγχορδα** όργανα τα οποία παράγουν ήχο με την τριβή των χορδών τους με δοξάρι (οικογένεια βιολιού) και έγχορδα που ηχούν με τη διέγερση των χορδών τους με τα δάχτυλα (άρπα, κιθάρα κ.α.)
- Β) **Πνευστά** όργανα (ξύλινα και χάλκινα) στα οποία φυσάμε σ' ένα τρυπημένο σωλήνα από ένα επιστόμιο. Έτσι ο αέρας μέσα στον σωλήνα πάλλεται και παράγει ήχο.
- Γ) **Κρουστά** όργανα τα οποία βγάζουν ήχο όταν τα χτυπάμε. Χωρίζονται σε:
 1. **Μεμβρανόφωνα** δηλ. αυτά που έχουν μία μεμβράνη που όταν την χτυπήσουμε θα παράγει ήχο.
 2. **Ιδιόφωνα** δηλ. αυτά που το ίδιο το σώμα τους παράγει ήχο όταν το χτυπάμε.

Τα μουσικά όργανα στην αρχαιότητα

Η μουσική και τα αντίστοιχα όργανα της προϊστορικής και της πρώτης ιστορικής εποχής αξιοποιούνται για θρησκευτικούς και ψυχαγωγικούς σκοπούς. Τα όργανα διακρίνονταν ως προς τα υλικά κατασκευής τους και ως προς τον ήχο που παρήγαγαν. Οι Σουμέριοι είχαν τον ταύρο ως ιερό ζώο. Έτσι πίστευαν ότι οι θεοί δεχόντουσαν ευχάριστα τη μουσική τους εφόσον το όργανο που χρησιμοποιούσαν ήταν φτιαγμένο από δέρμα, κόκαλα, νεύρα κλπ. ενός ταύρου. Οι Αιγύπτιοι χρησιμοποιούσαν περί το 1500 π.Χ. , μεταξύ άλλων, αυλούς και μία μεγάλη λύρα που μοιάζει με τη σημερινή άρπα. Από τα πολύ παλιά χρόνια στην αρχαία Ελλάδα η μουσική ήταν απαραίτητη για την εκπαίδευση των πολιτών.



Τα μουσικά όργανα στον Μεσαίωνα και την Αναγέννηση

- Κατά το Μεσαίωνα ακολούθησε και η μουσική δημιουργία το γενικότερο πνεύμα της εποχής για προτεραιότητα της θρησκείας. Περί το έτος 1400 έγινε τεχνικά δυνατό το «τύλιγμα» μεταλλικών σωλήνων, με αποτέλεσμα να κατασκευαστούν εύχρηστα χάλκινα πνευστά με μεγάλο μήκος ηχητικού σωλήνα.
- Το 1511 γινόταν διαχωρισμός των οργάνων σε εκκλησιαστικά και κοσμικά και περιγραφόταν καθένα με ηθικά κριτήρια. Τα κρουστά όργανα αποκλείστηκαν, επειδή «προκαλούν μεγάλο θόρυβο και αναταραχή» και δεν είναι κατάλληλα για προσευχή
- Ως σημαντικότερα όργανα θεωρήθηκαν τα έγχορδα, με τα οποία μπορεί να δημιουργηθεί «αρμονική μουσική», πράγμα που ταιριάζει με τη «θεϊκή αρμονία» όπως την αντιλαμβάνονταν οι κληρικοί
- Στις αρχές του 17^{ου} αιώνα δεν αξιολογούνται πια τα όργανα με ηθικά κριτήρια. Διακρίνονται τα μουσικά όργανα σε έγχορδα, πνευστά και κρουστά, αλλά προβλέπεται και μια τέταρτη κατηγορία αποτελούμενη από ένα μοναδικό όργανο: το εκκλησιαστικό.

Μπουζούκι

Το μπουζούκι είναι λαουτοειδές έγχορδο όργανο με αχλαδόσχημο σκάφος και μακρύ βραχίονα με μπερντέδες. Το σκάφος του κατασκευάζεται με ντούγιες από ξύλο καρυδιάς ή κεμπελέκι. Σπανίως χρησιμοποιείται και έβενος. Ο βραχίονας κατασκευάζεται από σκληρό ξύλο (συνήθως έβενος) και έχει σταθερούς μεταλλικούς μπερντέδες (τάστα), ενώ το καπάκι από κέδρο ή έλατο. Το μπουζούκι παίζεται με πλαστική πένα. Υπάρχουν δυο βασικοί τύποι μπουζουκιού: ο πρώτος έχει μικρότερο σκάφος και στενότερο βραχίονα με 3 σειρές από διπλές μεταλλικές χορδές (ΡΕ-ΛΑ-ΡΕ), ενώ ο δεύτερος έχει μεγαλύτερο σκάφος και φαρδύτερο βραχίονα με 4 διπλές μεταλλικές χορδές (ΡΕ-ΛΑ-ΦΑ-ΝΤΟ). Το μπουζούκι είναι όργανο το οποίο συναντάται στη λαϊκή αστική μουσική της Ελλάδας.



Αυλός

- Είναι όργανο πνευστό, ο γνωστός μας αυλός. Κατασκευάζεται, κυρίως, από καλάμι. Επίσης υπάρχουν και άλλες κατασκευές από σίδηρο, μπρούτζο, ξύλο, κόκκαλο και πλαστικό. Συναντάμε φλογέρες με πολλές τοπικές ονομασίες και διάφορα μεγέθη. Τα μεγέθη της κυμαίνονται από 15εκ.-85εκ. Μια μεγάλη φλογέρα μπορεί να έχει έκταση μέχρι και 3 οκτάβες. Θεωρείται όργανο της Ελληνικής παραδοσιακής (δημοτικής) μουσικής και την συναντάμε σε όλη την ηπειρωτική Ελλάδα.



Τουμπελέκι ή τουμπερλέκι

Είναι όργανο κρουστό, πήλινο που στην σημερινή του μορφή εξελίχθηκε με υλικά όπως μπρούτζο, χαλκό και αλουμίνιο. Παίζεται με τα δάχτυλα και είναι το όργανο που επάνω του συντονίζονται τα υπόλοιπα όργανα της παραδοσιακής, λαϊκής αλλά και έντεχνης μουσικής. Στην Ελλάδα ήρθε από την Μ.Ασία. Το συναντάμε με ελάχιστες παραλλαγές σε χώρες της Αφρικής, Ινδίες, Μεσόγειο και Ασία.



ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΟΜΑΔΑΣ ΜΑΣ



- Στο πλαίσιο της έρευνας για την κρητική μουσική είχαμε την ευκαιρία να επισκεφτούμε το εργαστήριο κατασκευής μουσικών οργάνων του κυρίου Νίκου Ρομπογιαννάκη και να συνομιλήσουμε μαζί του για τον τρόπο κατασκευής παραδοσιακών μουσικών οργάνων.

ΕΡΕΥΝΑ

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΕΝΟΣ ΤΡΑΓΟΥΔΙΟΥ

- Βασικό μέρος της ερευνητικής μας εργασίας αποτέλεσε και η έρευνα για την ιστορία σημαντικών ελληνικών τραγουδιών. Κάθε μαθητής της ομάδας ερεύνησε και συγκέντρωσε ανά 4 ή 5 τραγούδια στοιχεία, όπως τους συντελεστές, το περιεχόμενο, την έμπνευση, τις συνθήκες δημιουργίας και τη δισκογραφική πορεία. Συνολικά συγκεντρώθηκαν στοιχεία για πάνω από 50 τραγούδια, μια γεύση από τα οποία σας παραθέτουμε αμέσως.

ΜΙΣΙΡΛΟΥ (1927)

- « Ποιά παγκοσμίως γνωστό τραγούδι έχει διασκευαστεί εκατοντάδες φορές, και ταυτόχρονα ανήκει σε πολλά και διαφορετικά είδη μουσικής; Και ρεμπέτικο και γκαράζ και σέρφ και σουίνγκ και.... Η Μισιρλού.....Ναι, ναι το τραγουδάκι που ξεκινάει το Pulp Fiction, αυτό που διασκεύασαν και οι Last Drive . Μισιρλού λουτόν, το κορίτσι με την εξωτική μορφοιά που μάγεψε κόσμο και κοσμάκι ανά το κόσμο και τα μουσικά δρώμενα όλων των εποχών.

ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΕΣ

- Στίχοι** :Μιχάλης Πατρινός
- Μουσική** : Η μελωδία κατά πάσα πιθανότητα συντέθηκε συλλογικά από τους μουσικούς, όπως συνέβαινε συχνά εκείνη την εποχή
- Πρώτη εκτέλεση** : Μιχάλης Πατρινός
- Άλλες ερμηνείες** : Σοφία Βέμπο, Νίκος Γούναρης, Άννα Βίσηη , Dick Dale, Beach boys, Black Eyed Peas, οι Last Drive και οι Sound Explosion

ΣΤΙΧΟΙ

- Μισιρλού μου, η γλυκιά σου η ματιά
φλόγα μου 'χει ανάψει μες στην καρδιά,
αχ γιαχαμπίμπι, αχ γιαλελέλι, αχ
τα δυο σου χείλη στάζουε μέλι, οϊμέ.
- Αχ, Μισιρλού, μαγική ξωτική ομορφιά,
τρέλα θα μου 'ρθει, δεν υποφέρω πια,
αχ, θα σε κλέψω μέσ' απ' την Αραπιά.
- Μαυρομάτα Μισιρλού μου τρελή
η ζωή μου αλλάζει μ' ένα φίλι,
αχ γιαχαμπίμπι, μ' ένα φιλάκι, αχ
απ' το δικό σου το στοματάκι, οϊμέ.



ΤΟ ΞΕΠΑΤΕ ΟΤΙ...

- Το 1994 η Μισιρλού -στη βερσιόν του Ντέιλ- έγινε ξανά επιτυχία, καθώς ακουγόταν στο σάουντρακ της ταινίας Pulp Fiction. Το 2004, το τραγούδι επιλέχτηκε από την οργανωτική επιτροπή των Ολυμπιακών Αγώνων της Αθήνας σαν ένα από τα πιο γνωστά ελληνικά τραγούδια όλων των εποχών, και ακούστηκε στην τελετή λήξης των αγώνων. Τελευταία, το 2006, η εκτέλεση του Ντέιλ ξανάγινε δημοφιλής, καθώς αποτέλεσε τη βάση για το single των Black Eyed Peas Pump It.
- (1941), Δανάη Στρατηγοπούλου (1949), Τζίμη Μακούλη (1949), Σοφία Βέμπο (1950) κ.ά.

- Μισιρλού**, που σημαίνει *Αιγύπτια* (από την τουρκική λέξη "Mısırlı"; που παράγεται από το αραβικό , Mısır, "Αίγυπτος" και σημαίνει "Αιγύπτιος/Αιγύπτια") είναι ο τίτλος ενός ελληνικού ρεμπέτικου τραγουδιού, που είναι σήμερα πολύ δημοφιλές σε τέσσερα εντελώς διαφορετικά είδη μουσικής: στο ρεμπέτικο, στη λαϊκή μουσική της Μέσης Ανατολής, στην εβραϊκή μουσική που παίζεται σε γάμους και γιορτές (Κλεζμέρ), και στο surf rock. Το τραγούδι αρχικά γράφτηκε σαν ζείμπέτικο, σε πιο αργό ρυθμό και διαφορετικό τόνος απ' τη σημερινή "οριεντάλ" έκδοση χάρη στην οποία έχει γίνει γνωστό. Έτσι ακούγεται στην πρώτη γνωστή ηχογράφιση, που έκανε ο Πατρινός στην Ελλάδα γύρω στο 1930· μια δεύτερη ηχογράφιση έγινε απ' τον ίδιο στη Νέα Υόρκη, το 1931. Το 1941 ο Νικ Ρουμπάνης, ένας ελληνοαμερικάνος δάσκαλος της μουσικής, κυκλοφόρησε μια ορχηστρική τζαζ εκτέλεση του τραγουδιού, αναφέροντας τον εαυτό του σαν συνθέτη. Μια και ο ισχυρισμός του αυτός ποτέ δεν αμφισβητήθηκε, θεωρείται ακόμα και σήμερα σαν ο συνθέτης του κομματιού. Οι S. Russell, N. Wise και M. Leeds αργότερα έγραψαν αγγλικούς στίχους για το τραγούδι. Ο Ρουμπάνης άλλαξε επίσης τον τόνο και τη μελωδία, δίνοντας στο τραγούδι τον ανατολίτικο ήχο με τον οποίο είναι γνωστό σήμερα.



ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΑ : Νίκος Ρουμπάνης – Μισιρλού

- Ο συνθέτης και στιχουργός της παγκόσμιας επιτυχίας «Μισιρλού», με καταγωγή από τη Στεμνίτσα Μαντινείας, γεννήθηκε στο Ναύπλιο το 1880. Σε ηλικία περίπου 25 χρόνων πήγε στην Αίγυπτο για να εργαστεί ως αρχιμουσικός στην υπηρεσία του βασιλιά Φαρούκ. Γύρω στο 1925 εγκαταστάθηκε στην Αμερική, όπου ίδρυσε και ανέλαβε τη διεύθυνση της Χορωδίας Ρουμπάνη στη Νέα Υόρκη. Μεταξύ άλλων έχει συνθέσει και εκκλησιαστική μουσική για την Ορθόδοξη Εκκλησία της Αμερικής. Στην Ελλάδα επέστρεψε έπειτα από 40 χρόνια, γύρω στο 1965, όπου και πεθαίνει τρία χρόνια αργότερα, το 1968.

Σύμφωνα με τον Γ. Κασαρό, συνάδελφο και φίλο του Ν. Ρουμπάνη, πιθανόν να πρόκειται για διασκευή αραβικής μελωδίας που προέρχεται από την Αίγυπτο, ωστόσο ως σήμερα δεν έχει επιβεβαιωθεί η πληροφορία αυτή. Η «Μισιρλού» σημείωσε τεράστια επιτυχία, με εκατοντάδες(!) επανεκτελέσεις και διασκευές σε όλο τον κόσμο, από καλλιτέχνες όλων των ειδών. Στη χώρα μας ηχογραφήθηκε μεταξύ άλλων από τους Τέτο Δημητριάδη (σε τρεις εταιρείες, το 1927, το 1942 και το 1946), Μαρία Καρελά

Ευχαριστούμε για την υπομονή σας
και αν σας κουράσαμε,
θα σας αποζημιώσουμε με ένα μικρό
μουσικό διάλειμμα ...

